

SYSTEM OBRONNY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dr Magdalena Dalecka–Zaborowska
Katedra Zarządzania Strategicznego i Marketingu

DEFINICJA OBRONNOŚCI

- Możliwości odparcia agresji, przygotowania państwa oraz jego podstawowych instrumentów do działalności obronnych.
- Postrzegana przez pryzmat obrony kraju, a przede wszystkim jego sfery ekonomicznej, kulturowej oraz społecznej.
- Pod kątem naukowym przedmiotem badań „nauk o obronności” jest problematyka obronna państwa w obszarze systemu obronnego państwa, teoria sztuki wojennej, strategia, taktyka oraz sztuka operacyjna.
- Dziedzina bezpieczeństwa narodowego obejmująca zintegrowane przeciwstawianie się zagrożeniom polityczno-militarnym przy wykorzystaniu wszystkich – wojskowych i cywilnych – zasobów państwa, zorganizowanych w system obronności.

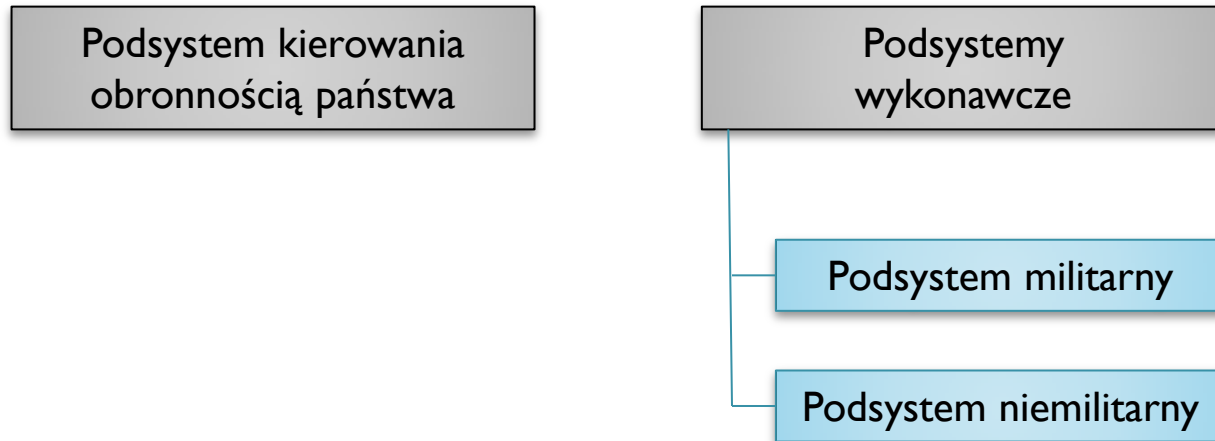
PRIORYTETY RP w ZAKRESIE OBRONNOŚCI

- zapewnienie niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej, jej integralności i nienaruszalności granic;
- obrona i ochrona każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej;
- tworzenie warunków do podwyższania zdolności obronnych państwa,
- tworzenie warunków do zapewnienia ciągłości realizacji zadań przez organy administracji publicznej oraz inne podmioty właściwe w obszarze bezpieczeństwa narodowego,
- rozwijanie partnerskiej współpracy wojskowej z innymi państwami, zwłaszcza sąsiednimi;
- realizacja zobowiązań wynikających z członkostwa Polski w NATO i Unii Europejskiej;
- zaangażowanie w międzynarodowe operacje reagowania kryzysowego, prowadzone w pierwszej kolejności przez NATO i UE, a także przez Organizację Narodów Zjednoczonych czy w ramach doraźnych koalicji.

SYSTEM OBRONNY PAŃSTWA

- Skoordynowany zbiór elementów kierowania i elementów wykonawczych, a także realizowanych przez nie funkcji i procesów oraz zachodzących między nimi relacji.
- To siły i środki przeznaczone do realizacji zadań obronnych, odpowiednio do nich zorganizowane, przygotowane oraz utrzymywane.
- Gotowość obronna państwa to stan stabilności elementów systemu obronnego państwa do utrzymania bezpieczeństwa narodowego, skutecznego działania w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym możliwość przeciwstawiania się wszelkim zagrożeniom kryzysowym i wojennym.
- Stany gotowości obronnej państwa:
 - stała gotowość obronna państwa;
 - gotowość obronna czasu kryzysu;
 - gotowość obronna czasu wojny.

SYSTEM OBRONNY PAŃSTWA

PODSYSTEM KIEROWANIA OBRONNOŚCIĄ

- Celem jest przede wszystkim zagwarantowanie w okresie pokoju, kryzysu oraz wojny odpowiednich warunków do szybkiego i kompetentnego podejmowania decyzji, a także ciągłego dostosowywania działań przez organy władzy, administracji publicznej i organy dowodzenia SZ RP.
- Stworzony jest z powiązanych w sposób informacyjny oraz organizacyjny organów władzy i administracji publicznej wraz z obsługującymi je urzędami.
- Uzupełnieniem zasobów ludzkich tego systemu są kierownicy jednostek organizacyjnych, które realizują czynności adekwatne do obronności oraz organy dowodzenia Sił Zbrojnych RP.

PODSYSTEM MILITARNY

- Jedyny, podstawowy komponent – Siły Zbrojne RP - przeznaczone do skutecznej realizacji polityki bezpieczeństwa.
- Siły Zbrojne RP składają się z czterech rodzajów:
 - Wojsk Lądowych,
 - Sił Powietrznych,
 - Marynarki Wojennej,
 - Wojsk Specjalnych.
 - Wojsk Obrony Terytorialnej (01.01.2017).
- Uzupełnione są organami dowodzenia (Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych oraz Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych), jednostkami bojowymi, wsparcia działań oraz zabezpieczenia działań; siły te są odpowiednio zorganizowane w pododdziały, oddziały i związki taktyczne.

PODSYSTEM MILITARNY

WOJSKA LĄDOWE

- zmechanizowane i pancerne,
- aeromobilne,
- rakietowe i artylerii,
- obrony przeciwlotniczej,
- inżynieryjne,
- chemiczne,
- rozpoznania i walki elektronicznej,
- łączności i informatyki

PODSYSTEM MILITARNY

SILY POWIETRZNE

- wojska lotnicze,
- wojska obrony przeciwlotniczej,
- wojska radiotechniczne

MARYNARKA WOJENNA

- floty okrętów,
- Brygada Lotnictwa Marynarki Wojennej,
- brzegowe jednostki wsparcia i zabezpieczenia działań oraz ośrodki szkolne

PODSYSTEM MILITARNY

DOWÓDZTWO GENERALNE
RODZAJÓW SIŁ ZBROJNYCH

Wojska Specjalne RP:

- 1. Pułk Specjalny Komandosów,
- Jednostka Wojskowa GROM,
- Morska Jednostka Działań Specjalnych FORMOZA,
- Jednostka Wsparcia Dowodzenia i Zabezpieczenia Wojsk Specjalny

PODSYSTEM MILITARNY

DOWÓDZTWO GENERALNE
RODZAJÓW SIŁ ZBROJNYCH

Wojska Obrony Terytorialnej - formowane od dnia 01.01.2017

- Dowództwo WOT w trakcie tworzenia – pełna gotowość według Szefa MON – na dzień 31.12.2017r.
- 3 x Brygada Wojsk Obrony Terytorialnej – wschodnia flanka RP (2017)
- 6 x Batalion Wojsk Obrony Terytorialnej – wschodnia flanka RP (2017)
- Według MON do końca 2019 roku WOT mają liczyć 53 000 żołnierzy

PODSYSTEM MILITARNY

Siły Zbrojne utrzymują gotowość do realizacji trzech rodzajów misji:

- zagwarantowanie obrony państwa i przeciwstawianie się agresji;
- udział w procesie stabilizacji międzynarodowej oraz operacjach reagowania kryzysowego i akcjach humanitarnych;
- wspieranie bezpieczeństwa wewnętrznego i pomoc społeczeństwu.

ZADANIA SIŁ ZBROJNYCH W ODNIESIENIU DO PAŃSTWA:

- są podstawowym atrybutem tożsamości państwa, jego suwerenności i niepodległości;
- pomagają tworzyć więzi społeczne i postawy patriotyczne;
- zabezpieczają trwałość, stabilność oraz obronę instytucji i struktur państwa;

ZADANIA SIŁ ZBROJNYCH W ODNIESIENIU DO NARODU:

- są jednym z symboli narodu, jego odrębności;
- są nośnikiem wojskowych tradycji narodu;
- chronią interesy i wartości narodowe;

ZADANIA SIŁ ZBROJNYCH W ODNIESIENIU DO SPOŁECZEŃSTWA:

- wspierają władze w budowaniu więzi społecznych;
- gwarantują obronę społeczeństwa;
- tworzą warunki bezpiecznego rozwoju społeczeństwa;

ZADANIA SIŁ ZBROJNYCH W ODNIESIENIU DO OBYWATELA:

- przygotowują do obrony ojczyzny;
- współtworzą osobiste poczucie bezpieczeństwa;
- pomagają wzbudzać motywację oraz wiarę we własne siły.

PODSYSTEM NIEMILITARNY

- Jest złożony z administracji rządowej, samorządowej oraz innych podmiotów i instytucji państwowych, na które nałożono obowiązek realizacji zadań na rzecz obronności państwa.
- Najważniejsze zadania:
 - zapewnienie bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania państwa;
 - zasilanie zasobami ludzkimi i materiałowymi Sił Zbrojnych RP oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za stabilizację sytuacji w państwie;
 - zapewnienie podstawowych potrzeb społeczeństwa;
 - tworzenie warunków do przetrwania ludności.
- Zadania te można rozwinąć oraz podzielić na następujące kategorie: zadania ogólne, dyplomatyczne, informacyjne, ochronne oraz gospodarczo-obronne.

ZAGROŻENIA DLA SYSTEMU OBRONNEGO RP

ZAGROŻENIE:

- pewien stan psychiki lub świadomości wywołany postrzeganiem zjawisk ocenianych jako niekorzystne lub niebezpieczne
- sytuacja, w której pojawia się prawdopodobieństwo powstania stanu niebezpiecznego dla otoczenia

ZAGROŻENIA:

- militarne oraz niemilitarne - ekonomiczne, ekologiczne, społeczne oraz technologiczne

ZAGROŻENIA O CHARAKTERZE MILITARNYM

- kryzysy i konflikty lokalne;
- wojna;
- agresja zbrojna;
- kumulowanie potencjału militarnego;
- rozprzestrzenianie broni masowego rażenia.

SYTUACJE ORAZ PEWNE RELACJE, KTÓRE POTĘGUJĄ POWSTAWANIE ZAGROŻEŃ MILITARNYCH:

- nacjonalizm;
- nietolerancja religijna;
- uwielbienie dla wyznawanej religii;
- zakorzenione ogniska konfliktów zbrojnych
- roszczenia sojuszy militarnych wobec innych;
- chęć poszerzania terytorium państwa przez kraje silniejsze

ZAGROŻENIA NIEMILITARNE

- Zagrożenia ekonomiczne:
 - pogorszenie standardów życia,
 - wzrost bezrobocia,
 - nierówności w ilości dochodów,
 - zróżnicowanie społeczeństwa pod względem statusu społecznego.
- Zagrożenia społeczne:
 - uprzedzenia kulturowe i religijne;
 - naruszenie praw człowieka;
 - naruszenie elementarnych wolności.

ZAGROŻENIA NIEMILITARNE

- Zagrożenia ekologiczne:
 - destrukcyjne działanie sił natury;
 - zanieczyszczanie środowiska przez niedbałość człowieka;
 - zwiększoną emisję gazów.
- Zagrożenia technologiczne:
 - kształcenie ludzi na odległość;
 - utrata kontroli państw nad przepływem informacji;
 - ataki terrorystyczne.

KONCEPCJA OBRONNA RP – MAJ 2017

TRENDY GLOBALNE

- Rozdźwięk między globalizacją a interesami państw narodowych;
- Ład międzynarodowy oparty na prawie międzynarodowym podlega wstrząsom;
- Zmiany z relatywnie zmniejszającej się roli państw Zachodu oraz wzrostu nowych potęg gospodarczych;
- Działania aktorów niepaństwowych wymagające monitorowania;
- Sytuacje kryzysowe wynikające z niektórych trendów społecznych państw rozwijających się;
- Dynamiczny rozwój technologiczny również jako źródło niestabilności.

GŁÓWNE ZAGROŻENIA I WYZWANIA

- Agresywna polityka Federacji Rosyjskiej;
- Niestabilne sąsiedztwo wschodniej flanki NATO;
- Niestabilne sąsiedztwo południowej flanki NATO;
- Terroryzm;
- Ewolucja zachodnich struktur integracyjnych;
- Otoczenie ekonomiczne i społeczne;
- Postęp technologiczny i przyszła przestrzeń walki.

POLSKA OBRONNOŚĆ W PERSPEKTYWIE 2032 ROKU – MODEL SIŁ ZBROJNYCH

- NATO pozostaje najpotężniejszym sojuszem militarnym, zaś Polska dołoży wszelkich starań aby pozostał on gwarantem pokoju i dobrobytu w Europie;
- Wzmacnianie współpracy wojskowej w naszym regionie, szczególnie w basenie Morza Bałtyckiego, wśród państw Grupy Wyszehradzkiej, z Rumunią i całą wschodnią flanką NATO;
- Siły Zbrojne RP w 2032 roku będą jedną z najnowocześniejszych i najliczniejszych armii w Europie. Składać się na nie będzie pięć rodzajów sił zbrojnych: Marynarka Wojenna, Siły Powietrzne, Wojska Lądowe, Wojska Obrony Terytorialnej oraz Wojska Specjalne;
- Celem przyszłych Sił Zbrojnych RP będzie przede wszystkim stworzenie warunków do mobilizacji i skutecznej kolektywnej operacji obronnej, a nie walka o przewagę czy projekcja siły.

BIBLIOGRAFIA

- STRATEGIA OBRONNOŚCI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Strategia sektorowa do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego
Rzeczypospolitej Polskiej, MON, Warszawa 2009.
- KONCEPCJA OBRONNA RP, MON, maj 2017.
- Karina Górską-Rożej, System Obronny Rzeczypospolitej Polskiej i jego
zagrożenia jako fundament obronności państwa, Zeszyty Naukowe
UNIWERSYTETU PRZYRODNICZO-HUMANISTYCZNEGO w
SIEDLCACH, Administracja i Zarządzanie, nr 104, Siedlce 2015.